

Klimahandlingsplan

Aalborg Universitetshospital -
psykiatriområdet

2026-2028

Indholdsfortegnelse

- 1. Lokal Klimahandlingsplan indledning**
- 2. Status på bæredygtighedsarbejdet**
- 3. Mål og indsatsområder**
- 4. Bygninger og arealer**
- 5. Transport**
- 6. Forplejning**
- 7. Forbrugsreduktioner**

Lokal Klimahandlingsplan indledning

Dette er den lokale klimahandlingsplan for Aalborg Universitetshospital - psykiatriområdet, som fremlægger hvordan psykiatriområdet vil bidrage til Region Nordjyllands bæredygtighedsarbejde de næste 3 år.

At arbejde med bæredygtighed i Region Nordjylland er afgørende af flere grunde. Største og vigtigst er, at WHO har udpeget klimaforandringer til at være den største trussel mod den globale folkesundhed. Dermed har Regionerne et særligt ansvar for at bidrage til større balance i det globale CO2-regnskab.

Denne lokale klimahandlingsplan er psykiatriområdets bidrag til den 40 % reduktionsmålsætning som Region Nordjylland skal nå inden 2030, og den lokale implementering af Region Nordjyllands Bæredygtighedsstrategi. Sammen med lignende planer for Regionens øvrige virksomheder, er det et vigtigt bidrag for at skabe et mere robust og fremtidssikret sundhedsvæsen og specialiserede tilbud.

Der skal mange handlinger til, store og små på alle niveauer for at den grønne omstilling kan lykkes. Nogle handlinger kan psykiatriområdet selv gennemføre, andre kræver samarbejder, innovation og måske endda lovændringer for at lykkes. Den lokale klimahandlingsplan opsummerer hvilke bidrag psykiatriområdet forpligtiger sig til fra 2026 til 2028. Alt sammen for at bringe Region Nordjylland godt på vej mod målet om en grønnere og sundere Region.

Hos os er klimaet i gode hænder.

Status på bæredygtighedsarbejdet

Grøn omstilling på psykiatriområdet er ikke alene et spørgsmål om miljøhensyn, det er en integreret del af arbejdet med at skabe bæredygtige og robuste rammer for behandling, arbejdsmiljø og drift. Med den reviderede klimahandlingsplan styrkes indsatsen for at reducere klimaaftrykket på tværs af organisationen. Planen bygger videre på konkrete erfaringer fra tidligere indsatser og er opdateret med skærpede mål, operationelle tiltag og mere præcise målemetoder. Den afspejler en faglig ambition om at forene sundhedsfaglig kvalitet med miljømæssigt ansvar, og understreger, at bæredygtighed i sundhedssektoren kræver både ledelsesmæssig prioritering og organisatorisk forankring.

Så langt er vi nået

Psykiatriområdet har gennem de seneste år opbygget en solid erfaring med implementering af grønne tiltag på tværs af organisationen. Arbejdet har ikke blot handlet om tekniske løsninger, men i høj grad om forandringsledelse, kulturarbejde og vedvarende formidling. Det grønne engagement er forankret i både ledelse og praksis, og drives frem af en erkendelse af, at bæredygtighed er en integreret del af moderne sundhedsvæsen.

Indsatserne spænder bredt. På bygningsområdet er der igangsat energioptimeringer i Brønderslev, Thisted og Frederikshavn, hvor udskiftning af radiatorer og belysning bidrager til lavere energiforbrug. Samtidig er der sat retning for fremtidig arealforvaltning i tråd med regionens politik, og en arbejdsgruppe er under etablering for at sikre en strategisk tilgang.

Transportområdet har også været i fokus. Tjenestebiler anvendes i stigende grad, og der arbejdes med at optimere brugen i forhold til behov og klimabelastning. På patientområdet har et konkret madspildsprojekt ført til, at patientforplejning er blevet udpeget som temaprojekt med henblik på at reducere merforbrug og styrke

ressourceeffektivitet.

Cirkulær økonomi er begyndt at præge indkøbs- og forbrugspraksis. Møbler recirkuleres internt via depotløsninger, og i de børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger har digitale løsninger muliggjort udlån af blodtryksmålere til hjemmebrug. Flere afsnit har udskiftet engangsservice med mere bæredygtige alternativer, og der eksperimenteres med flegangsbægre i metal. Samtidig er alle sengeafsnit overgået til en mere bæredygtig løsning for sengelinned.

Digitalisering spiller en vigtig rolle i omstillingen. Udfasning af papir og nye arbejdsgange – som digital administration af tvangsprotokoller – har allerede reduceret papirforbruget markant. Affaldsområdet afventer regionale retningslinjer, men der arbejdes proaktivt med at reducere beholdere og formidle affaldskonceptet lokalt.

Den gode fortælling

Kernen i omstillingen er dog ikke kun handling, men også formidling og fællesskab. Psykiatriområdets Klimanetværk, med repræsentanter fra alle sengeafsnit, fungerer som både sparringsforum og kanal for videndeling. Nyheder på PersonaleNet og LinkedIn sikrer bred synlighed, og årlige bæredygtighedsbesøg på afsnittene understøtter både opsporing af nye indsatser og forankring i hverdagen.

Disse erfaringer viser, at grøn omstilling på psykiatriområdet kræver mere end tekniske løsninger – det kræver ledelsesmæssig opbakning, medarbejderinvolvering og en kultur, hvor bæredygtighed er en fælles opgave. Med afsæt i det allerede opnåede står psykiatriområdet stærkt rustet til at løfte den næste fase af klimaarbejdet.

Mål og indsatsområder

Ambitionerne for den reviderede klimahandlingsplan er tydelige: Vi skal accelerere den grønne omstilling og styrke vores bidrag til et klimaneutralt samfund. Med afsæt i både nationale mål og internationale forpligtelser har vi opdateret vores målsætninger, så de afspejler den nødvendige hastighed og skala i omstillingen. Planen sætter nye, mere præcise reduktionsmål for vores CO₂-aftryk og skærper kravene til dokumentation og opfølgning.

Valget af indsatsområder er baseret på en vurdering af, hvor vi har størst mulighed for at gøre en forskel. Vi fokuserer på fire centrale områder: energieffektiv drift, bæredygtige indkøb, klimavenlig transport og styrket samarbejde i værdikæden. Disse områder er valgt, fordi de kombinerer høj klimaeffekt med mulighed for konkret handling og løbende forbedring. Ambitionen er ikke blot at reducere, men at gentænke, forbedre og inspirere.

Nye mål, nye muligheder

Vedtagelsen af Region Nordjyllands bæredygtighedsstrategi markerer et vigtigt skifte i rammerne for arbejdet med grøn omstilling på

psykiatriområdet. Med strategien som afsæt har den lokale klimahandlingsplan fået et styrket mandat til at sikre lokal forankring af bæredygtighedsarbejdet i tæt overensstemmelse med de regionale indsatsområder og målsætninger.

Den nye klimastyringsmodel, udviklingen af fokuseret monitoreringsværktøj og en øget regional opmærksomhed på bæredygtige indkøb skaber bedre forudsætninger for at dokumentere og målrette psykiatriområdets bidrag til det fælles reduktionsmål. Samtidig understøtter disse redskaber en mere systematisk tilgang til ledelsesforankring og organisatorisk forandring.

Denne version af klimahandlingsplanen afspejler derfor et højere ambitionsniveau, både i forhold til konkrete indsatser og i forventningen om en samlet større effekt. Det er et skridt mod en mere integreret og målbar grøn omstilling, hvor faglighed, ledelse og kulturforandring går hånd i hånd.

Valg af indsatsområder

Klimahandlingsplanen indeholder fortsat det brede perspektiv på psykiatriområdets komplette forbrug, men i denne version inddelt i fem overordnede indsatsområder; bygninger og arealer, transport, forplejning, forbrugsreduktioner samt affaldssortering.

For hver af disse indsatsområder følger nogle underliggende tematikker, der hver især indeholder en række konkrete handlinger og projekter. Klimahandlingsplanen fungerer derfor som et overordnet pejlemærke for de indsatsområder der forventes at have den største indflydelse med den samlede effekt af grøn omstilling på psykiatriområdet på baggrund af det nuværende forbrug- og klimaaftryk.

Bygninger og arealer

Bygninger og arealer udgør et centralt indsatsområde i den reviderede klimahandlingsplan, da de repræsenterer en væsentlig kilde til institutionens samlede klimaaftryk. En stor del af udledningerne stammer fra energiforbruget til drift af bygninger og udendørsarealer – herunder el, varme og vand. Hertil kommer indirekte emissioner forbundet med drift, vedligehold og udskiftning af tekniske installationer og bygningsdele. Derfor er bygninger og arealer prioriteret som et strategisk indsatsområde i arbejdet med at styrke klimaansvaret på psykiatriområdet. Der er allerede igangsat en transformation af arealerne. Fremtidig drift og udviklingsprojekter vil baseres på bæredygtighedspræmisser med hensyn til klima, miljø og matriklens hjemmehørende ressourcer.

- Biodiversitet
- Klimaskærm
- Energoptimering- og monitorering
- Solceller
- Energikilder til belysning
- Regnvandsopsamling og brug af naturlige ressourcer

Transport

Transport er en nødvendig del af tilrettelæggelsen af behandlingen på psykiatriområdet, og udgør en væsentlig kilde til områdets samlede CO₂-udledninger og er derfor et centralt indsatsområde i den reviderede klimahandlingsplan. Udledningerne stammer primært fra brugen af benzin- og dieseldrevne tjenestebiler, fra medarbejderes kørsel i egne biler, samt rejser med tog, bus og fly. Der er et betydeligt potentiale for reduktion af fossildrevet kørsel gennem en målrettet indsats, særligt ved optimering af bilflåden og øget anvendelse af elbiler. En analyse af det faktiske kørselsforbrug- og behov skal sikre, at antallet og typen af køretøjer tilpasses opgaven. Samtidig skal brugen af cykler og digitale mødeformer styrkes, hvor det er muligt, for at mindske behovet for transport og fremme mere klimavenlige alternativer.

- Flådestyringsværktøj
- Fornyelse af flåde herunder endnu større andel elbiler
- Digitalisering af mødeafholdelse og understøttelse af flere digitale patientforløb

Forplejning

Forplejning er et relevant og aktuelt indsatsområde i arbejdet med at reducere psykiatriområdets klimaaftryk, særligt fordi madspild rummer et betydeligt potentiale for ressourceoptimering. Tidligere erfaringer har vist, at en målrettet indsats for at forbedre bestillingsprocedurer kan føre til markante reduktioner i madspild – især i forbindelse med patientforplejning.

Hver portion, der produceres, transporteres og serveres, trækker på ressourcer og skaber udledninger. Ved at styrke samarbejdet med kostleverandører og arbejde systematisk med madspild kan psykiatriområdet tage endnu et skridt mod en mere bæredygtig drift, uden at gå på kompromis med kvaliteten i patientplejen.

- Madspild af patientforplejning
- Grønnere medarbejderforplejning
- Emballage og engangsforbrug

Forbrugsreduktioner

Forbrugsreduktioner er en central brik i arbejdet med at nå målet om 40 % CO₂-reduktion inden 2030. Det handler ikke kun om, hvad vi køber, men også om, hvordan vi bruger det. På psykiatriområdet har klinisk praksis og daglige rutiner stor indflydelse på ressourceforbruget, og derfor er ændret forbrugsadfærd afgørende.

Indsatsen fokuserer på tre principper:

- At bruge mindre, ved at forebygge og reducere unødvendigt forbrug.
- At bruge længere, gennem reparation og overgang til flergangsprodukter.
- At bruge mere miljøvenligt, ved at vælge produkter med lavere klimaaftryk.

Ved at tænke i cirkulære løsninger og bevidste valg i hverdagen kan vi både mindske miljøbelastningen og styrke en mere bæredygtig drift.

- Levetidsforlængelse af møbler
- Nedbringelse af engangsservice
- Flergangsløsninger af udstyr og patientartikler
- Lagerstyringssystem for depotvarer og patientartikler

Affaldssortering

Affaldssortering er et centralt indsatsområde i psykiatriområdets klimahandlingsplan og spiller en væsentlig rolle i arbejdet med at reducere det samlede klimaaftryk.

Psykiatriområdet følger Region Nordjyllands sorteringskoncept, og vil gennem uddannelse og oplysning til medarbejderne sigte mod at øge genanvendelsen, mindske mængden af restaffald og sikre en mere bæredygtig ressourceanvendelse. Affaldssortering fungerer som et pejlemærke for, hvordan vi gennem systematik og bevidsthed kan bidrage til den grønne omstilling på hele psykiatriområdet.

- Implementering af Region Nordjyllands sorteringskoncept
- Fortsat ambition om recirkulering
- Socioansvarlig og klimavenlig afvikling af overskydende inventar og møbler (genbrug)

